

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Evy Pechové a soudkyň Mgr. Gabriely Bašné a Mgr. Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **STUDENT AGENCY, k.s.**, se sídlem náměstí Svobody 86/17, Brno, zastoupen JUDr. Ondřejem Doležalem, advokátem se sídlem Koliště 1912/13, Černá pole, Brno, proti žalovanému: **předsedovi Úřadu pro ochranu osobních údajů**, se sídlem Praha 7, Pplk. Sochora 27, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24.4.2013, č.j. UOOU – 00363/13-41,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání v záhlaví uvedeného rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl jeho rozklad a potvrdil rozhodnutí Úřadu pro ochranu osobních údajů ze dne 19.2.2013, č.j. UOOU-00363/13-35, jímž jeho žádost dle § 16 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů ve znění rozhodném (dále jen „zákon o ochraně osobních údajů“) ze dne 3.1.2013, pořadové číslo registrace 006, podaná s úmyslem zpracovávat prostřednictvím záznamu z kamerového systému:

- popisné osobní údaje zaměstnanců a zákazníků, a to bez jejich souhlasu,
- za účelem ochrany majetku, zdraví zaměstnanců, zvýšení bezpečnosti cestujících a přepravy, použití záznamů jako důkazního materiálu při dopravních nehodách a při řešení stížností cestujících,
- získané prostřednictvím jedné stacionární kamery, pořizující pouze obrazový záznam, umístěné v přední části autobusu a zabírající řidiče a stewarda,
- u kterých budou jinými příjemci orgány činné v trestním řízení, soudy nebo jiné oprávněné subjekty, a u kterých se nepředpokládá přenos do jiných států,

A dále měl v úmyslu:

- uchovávat takto pořízené záznamy po dobu 5 dní (u vnitrostátních linek) a až 9 dní (u mezinárodních linek), případně méně dle návrhu úřadu,
- informační povinnost podle § 11 zákona o ochraně osobních údajů splnit informováním cestujících prostřednictvím smluvních přepravních podmínek a prostřednictvím samolepek označujících nahrávaný prostor,
- a opatření podle § 13 zákona o ochraně osobních údajů provést umístěním záznamového zařízení v autobusu v uzamčeném prostoru, do kterého má přístup pouze pověřený pracovník (nikoliv cestující a posádka autobusu), zámky, mřížemi apod.,

nebyla povolena dle § 17 odst. 2 zákona o ochraně osobních údajů, neboť oznámené zpracování osobních údajů nesplnilo podmínky stanovené zákonem o ochraně osobních údajů tím, že

- zpracováním osobních údajů prostřednictvím kamery umístěné v přední části autobusu zabírající řidiče a stewarda by došlo k porušení § 5 odst. 2 zákona o ochraně osobních údajů, tedy povinnosti správce zpracovávat osobní údaje pouze se souhlasem subjektu údajů, přičemž oznámené zpracování nenaplňuje žádnou z výjimek uvedených v § 5 odst. 2 písm. a) až g) zákona o ochraně osobních údajů, kdy ho lze provádět bez souhlasu subjektu údajů,
- došlo by k porušení § 10 zákona o ochraně osobních údajů, tedy povinnosti správce dbát při zpracování, aby subjekt údajů netrpěl újmu na svých právech, zejména na právu na zachování lidské důstojnosti, a také dbát na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a osobního života subjektu údajů, neboť by uvedeným sledováním zaměstnanců na pracovišti došlo k zásahu do jejich soukromého a osobního života.

V podané žalobě žalobce namítal nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí pro nesprávné právní posouzení § 5 odst. 2 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů. Zdůraznil, že jím navržený způsob monitoringu spadá pod výjimku uvedenou v citovaném zákonném ustanovení, jelikož je nezbytný pro ochranu majetku žalobce, zaměstnanců, přepravovaných osob, a rovněž tak pro ochranu jejich zdraví a životů.

S odkazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 16.8.2012 sp.zn. 21 Cdo 1771/2011 uvedl, že navržený způsob zpracování osobních údajů byl zcela přiměřený sledovanému účelu. Za sledovaný účel v tomto případě označil ochranu majetku, zdraví a životů cestujících, zaměstnanců, žalobce, ostatních účastníků silničního provozu. Konstatoval, že výše uvedený účel zjevně převažuje nad relativní ochranou soukromí řidiče a stewarda při výkonu jejich pracovních povinností. Konkrétně v případě každého autobusu se jedná o ochranu cca 65 lidských životů a majetkových hodnot ve výši cca 10 milionů Kč. Dovedil tak, že zásah do soukromí řidiče a stewarda navrženým monitoringem by tak byl ve světle výše uvedeného nevýznamný.

Nesouhlasil s tvrzením správních orgánů, že lze sledovaného účelu dosáhnout jinými prostředky. Uvedl, že sledování prostoru kabiny řidiče ze strany cestujících je nespolehlivé, nesystematické a reálně neuskutečnitelné. Vzhledem k anonymní povaze jízdních dokladů a cestujících nelze zpětně dohledat kontakt na cestující, aby podali informace o událostech v autobusu. Na druhou stranu poukázal na subjektivní a zpochybnitou povahu svědeckví cestujících.

Rovněž nelze dosáhnout sledování prostoru kabiny řidiče prostřednictvím záznamů z jiných kamer umístěných v autobuse či před ním, neboť tento prostor nebyl dosud kamerami snímán.

Nesouhlasil se závěrem správních orgánů, že kamerový systém sám o sobě žádnému závadnému jednání nezabrání. Význam kamerového záznamu totiž spočívá v prevenci, jelikož odradí snímané osoby od porušování předpisů. Navíc v případě potřeby bude možno kamerový záznam použít jako objektivní důkazní materiál.

Jako mylné označil žalobce tvrzení správních orgánů, že řidič a steward nebudou mít možnost uchýlit se mimo záběr kamery po většinu jejich pracovní doby. Vysvětlil, že v monitorovaném prostoru se řidič po celou dobu nezdržuje, neboť stojí ve stanicích, tankuje a provádí údržbu autobusu a steward se pohybuje v celém prostoru autobusu během jízdy. Navíc má posádka možnost odpočinku ve vyhrazeném prostoru nádraží Praha – Florenc, rovněž bez monitoringu.

Žalobce nesouhlasil ani s právním názorem správních orgánů, že provozování dálkové autobusové dopravy nespadá pod činnosti se zvláštní povahou dle § 316 odst. 3 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce ve znění rozhodném (dále jen „zákoník práce“). Uvedl, že právě provozování dálkové autobusové dopravy s sebou přináší značná rizika dopravních nehod, jež způsobují poškození zdraví, ztrátu životů cestujících a ostatních účastníků silničního provozu, utrpění velkých majetkových škod.

Konstatoval, že má právo kontrolovat, zda zaměstnanci dodržují své povinnosti a chrání majetek svůj a žalobce. Nad to budou o pořizování obrazového záznamu předem informováni.

Dále žalobce namítal porušení zásady legitimního očekávání dle § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád ve znění rozhodném (dále jen „správní řád“), neboť správní orgány povolily obdobný způsob monitorování společnosti Internet Mall, a.s., a to aniž by zde byl zájem na ochraně životů jako u žalobce.

Žalobce navrhl soudu, aby žalobou napadené rozhodnutí, jakož i rozhodnutí správního orgánu I. stupně zrušil a věc vrátil žalovanému k dalším řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě odmítl veškeré žalobou uplatněné námítky a odkázal na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí.

Ohledně právního posouzení § 5 odst. 2 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů uvedl, že monitorování řidičů a stewardů po většinu jejich pracovní doby není důvodným a přiměřeným zásahem do jejich soukromí. Žalovaný provedl test proporcionality, kdy na jedné straně přihlédl k zájmům žalobce, tj. ochrana jeho majetku, života a zdraví jeho zaměstnanců a cestujících, a na druhé straně vzal v potaz právo zaměstnanců na ochranu jejich soukromí na pracovišti.

Poukázal na rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, a to ve věci P.G. a J.H. proti Spojenému království a ve věci Rotaru proti Rumunsku, v nichž soud konstatoval, že zásahem do soukromí se rozumí i situace, kdy data o osobě budou systematicky či nepřetržitě uchovávána. Žalovaný tak dovodil, že sledování zaměstnance po většinu jeho pracovní doby, míru zásahu do jeho soukromí zvýší.

Nesouhlasil s tvrzením žalobce, že sledovaného účelu nelze dosáhnout jinak. Zdůraznil, že žalobce dne 10.4.2012 oznámil záměr zpracovávat osobní údaje prostřednictvím 4 kamer umístěných na každém autobuse po jeho stranách a v přední části, monitorující prostor před autobusem, což žalovaný žalobci zaregistroval. Přičemž instalací těchto kamer, jež nesnímají zaměstnance žalobce, lze dosáhnout sledovaného záměru i v posuzovaném případě. V případě kamery nainstalované před autobusem je možno

spolehlivě zjistit, zda za případný incident nese odpovědnost řidič. Navíc pokud budou kamery nainstalovány v kabině řidiče, nebude snímat dění před autobusem, což by bylo pro posouzení příčin nehody přínosnější. Na bezpečnost cestujících rozhodně nebude mít vliv zjištění konkrétního důvodu porušení pravidel řidiče. Jako možné preventivní opatření lze přistoupit k provádění namátkových kontrol, jež nepředstavují nepřiměřený zásah do soukromí řidičů, neboť při nich není pořizován záznam.

K argumentům žalobce, že jeho zaměstnanci nebudou monitorováni po většinu pracovní doby uvedl, že výkon povolání řidiče spočívá především v sezení za volantem, kde by byl po celou dobu monitorován. Pokud je řidič ve stanici či tankuje, opět se ocitá v záběru kamer monitorujících prostor vně autobusu. Taktéž stewardi se nepohybují po celou dobu jízdy autobusu po autobusu. Poukaz žalobce na odpočinkové místo posádek autobusů na pražském nádraží měl za nepřípadný, jelikož zde zaměstnanci nevykonávají práci.

Odmítl námitku žalobce spočívající v jeho tvrzení, že povolání řidiče autobusu je činnost mimořádně nebezpečná, spadající pod § 316 odst. 3 zákoníku práce. Uvedl, že žalobce může u zaměstnanců provádět kontroly, zda nejsou pod vlivem návykových látek, zda dodržují předepsanou rychlost či povinné přestávky i bez kamerového systému. Zdůraznil, že u některých zaměstnanců může neustálé monitorování vyvolat zvýšené napětí a stres, což naopak může vést k vyššímu riziku dopravních nehod. Jako příklad činnosti mimořádně nebezpečné uvedl činnost spojenou s nakládáním s chemikáliemi, neboť v tomto případě může při nesprávném postupu dojít např. k explozi, při níž jsou ohroženi nejen zaměstnanci, nýbrž i v okolí se náhodně pohybující osoby a exploze mohou způsobit i rozsáhlé škody.

K tvrzení žalobce, že jednou z podstatných funkcí navrhovaného monitoringu je zájem na ochraně majetku, konstatoval, že autobusy nejsou běžně přepadávanými objekty. Ani finanční obnosy, které jsou jimi převáženy, nejsou významně velké a navíc je lze uzamykat. Zaměstnance je třeba poučit, že si nemají nechávat v autobusech cennosti bez dozoru, případně jim lze vyhradit místo k úschově. Dále jako přijatelné řešení situace navrhl, aby prostor v kabině řidiče byl monitorován pouze po dobu, kdy tam řidič není přítomen. Riziko vzniku škody na autobuse však nelze eliminovat prostřednictvím kamerového systému.

Nesouhlasil ani s námitkou porušení zásady legitimního očekávání, jelikož v případě společnosti Internet Mall, a.s. oznámení informace o monitorování neobsahovalo záměr monitorovat zaměstnance.

Žalovaný navrhl soudu, aby žalobu zamítl.

Soud v souladu s § 51 odst. 1 s.ř.s. rozhodl ve věci bez nařízení ústního jednání, neboť účastníci s tímto procesním postupem ve věci souhlasili.

Ze správního spisu soud zjistil následující pro rozhodnutí ve věci podstatné skutečnosti:

Dne 3.1.2013 žalobce doručil žalovanému Oznámení o zpracování (změně zpracování) osobních údajů podle § 16 zákona o ochraně osobních údajů, v němž uvedl, že účelem zpracování osobních údajů je ochrana majetku žalobce a ochrana zdraví zaměstnanců při práci. Posádka manipuluje s penězi a zbožím, kamery budou chránit před krádeží hotovosti či zboží. Dále kamery zajistí větší bezpečnost cestujících a přepravy, poslouží jako důkazní materiál při dopravních nehodách, přispějí při vyřizování stížností cestujících např.

telefonování řidičů za jízdy. Rozsah zpracovávaných osobních údajů byl stanoven jako nahrávka jednou kamerou umístěnou v přední části autobusu, pouze video, nikoli zvuk. Přičemž osobní údaje nebudou zpracovávány se souhlasem subjektů údajů. Kamera bude umístěna v přední části autobusu, záznamy se budou uchovávat 5 až 9 dní, případně méně dle návrhu úřadu. Data budou uložena na harddisku v uzamčeném prostoru v autobuse, přístup k nim bude mít pouze pověřený pracovník. Subjekty údajů budou o používání kamerového systému uvědomeny ve smluvních přepravních podmínkách a nahrávaný prostor bude označen samolepkami. Kamera bude nahrávat nepřetržitě, záznam bude uchován po dobu 5 dní u vnitrostátních linek a 9 dní u mezinárodních linek.

Jak již bylo uvedeno výše správní orgán I. stupně rozhodl dne 19.2.2013 o žádosti žalobce tak, že ji zamítl. V odůvodnění rozhodnutí zdůraznil zásadu přiměřenosti s tím, že kamerové systémy, s ohledem na jejich hrubý zásah do soukromého a osobního života subjektu údajů lze použít pouze tehdy, pokud jiná opatření směřující k prevenci, ochraně nebo zabezpečení fyzické povahy nevyžadující pořizování obrazových záznamů jsou nedostatečnými a nepoužitelnými s ohledem na správcem prezentované legitimní účely. V této souvislosti odkázal na rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věci Niemietz v. Německo z roku 1992, v němž bylo konstatováno, že pojmem „soukromí“ je třeba rozumět právo každého člověka na vytváření a rozvíjení vztahu s dalšími lidskými bytostmi, a to i na pracovišti. Proto nelze přesně oddělit soukromý a profesionální život, neboť v rámci pracovních aktivit má většina lidí v současné době největší příležitost navazovat a rozvíjet vztahy s vnějším okolím. Právo na respektování soukromého života zahrnuje i právo na respektování soukromí v zaměstnání. Při pořizování záznamu kamerovým systémem dochází ke zpracování osobních údajů dle § 4 písm. a) zákona o ochraně osobních údajů. Uvedl, že bez souhlasu subjektu údajů lze osobní údaje zpracovávat pouze při splnění § 5 odst. 2 písm. a) až g) zákona o ochraně osobních údajů. Jelikož žalobce má v úmyslu monitorovat zejména své zaměstnance, a to řidiče a stewarda, posoudil správní orgán I. stupně oznámený monitoring dle § 316 odst. 2 zákoníku práce. Přestože kontrola práce zaměstnanců zaměstnavatelem je zcela legitimní, výše uvedené zákonné ustanovení obsahuje zákaz zaměstnavatele bez závažného důvodu spočívající ve zvláštní povaze jeho činnosti narušovat soukromí zaměstnance na pracovištích a ve společných prostorách zaměstnavatele tím, že by je podrobil otevřenému či skrytému sledování. V daném případě, tj. kamery by byly umístěny v prostoru kabiny řidiče a zabíraly by celou posádku autobusu, správní orgán I. stupně dospěl k závěru, že zpracování osobních údajů tímto způsobem by bylo nedůvodným a nepřiměřeným zásahem do soukromí dotčeného zaměstnance. Žalobce deklarovaný účel monitoringu, tj. ochrana majetku, zdraví zaměstnanců, zvýšení bezpečnosti cestujících a přepravy, použití záznamů při dopravních nehodách a stížnostech cestujících, je dosažitelný i jinými prostředky. Konkrétně ohledně telefonování či zasílání SMS zpráv řidičem za jízdy bude v autobusu řada svědků (cestujících). Při dopravních nehodách lze k důkazu použít materiál z již nainstalovaných kamer umístěných po stranách autobusu, před autobusem a taktéž svědectví cestujících. Dále naplnění dalších žalobcem vymezených účelů zpracování osobních údajů nepřetržitým monitorováním prostoru kabiny řidiče je fakticky nemožné. Například jím nelze přispět k ochraně zdraví zaměstnanců či zvýšení bezpečnosti cestujících, jelikož sám o sobě žádnému závadnému jednání nezabrání. Jako přijatelnou formu monitoringu uvedl snímání prostoru kabiny řidiče pouze po dobu, kdy v něm dochází k nakládání s finanční hotovostí. Zdůraznil, že veškerá činnost posádky autobusu probíhá transparentně a je pozorovatelná cestujícími, proto přidaná hodnota pořizovaných záznamů se ve výsledku jeví jako minimální z hlediska přínosu pro žalobce vzhledem k jím deklarovaným účelům. Naopak by přidaná hodnota pořizovaných záznamů ve vztahu k zásahu do soukromí zaměstnanců žalobce byla maximální.

Odmítl tvrzení žalobce, že pokud je řidič po celou dobu jízdy pod dohledem cestujících, neznamená již zpracování jeho osobních údajů kamerovým systémem zásah do jeho soukromí. Správní orgán I. stupně poukázal na kvalitativní odlišnosti zásahu prostřednictvím kamerového systému, a to jeho podrobnost, soustavnost a možnost jeho zneužití.

Správní orgán I. stupně žalobci nepřisvědčil ani v tom, že by oznámené zpracování osobních údajů mělo spadat pod § 5 odst. 2 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů, neboť zaměstnanci by byli na pracovišti sledováni po většinu pracovní doby a bez možnosti se uchýlit do místa mimo záběr kamery. Nebyla tak naplněna věta za středníkem výše uvedeného zákonného ustanovení, čímž by zásah do soukromí zaměstnanců nebyl proporcionální vůči ochraně práv a právem chráněných zájmů, které žalobce oznámeným zpracováním sleduje.

Konstatoval, že běžné provozování autobusové dopravy nelze považovat za zvláštní povahu provozu dle § 316 odst. 2 zákoníku práce. Uvedené ustanovení lze aplikovat na provozy, kde je manipulováno s vysoce nebezpečnými chemikáliemi, vysokými finančními částkami. Vzhledem k žalobcem deklarovanému účelu zpracování osobních údajů nelze v daném případě aplikovat ani další výjimky dle § 5 odst. 2 písm. a) až g) zákona o ochraně osobních údajů, jež by umožnily žalobci provoz kamerového systému bez souhlasu subjektu údajů.

S poukazem na § 10 zákona o ochraně osobních údajů uvedl, že rozsah zpracovávaných osobních údajů prostřednictvím kamer, jež by sledovaly zaměstnance na pracovišti po významnou většinu jejich pracovní doby, by došlo k zásahu do základních práv subjektů údajů, zejména práva na zachování lidské důstojnosti a na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a osobního života zaměstnanců. Taktéž by žalobcem oznámené provozování kamerového systému porušilo čl. 8 odst. 1 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách, jež chrání dotčené subjekty údajů i v zaměstnání, neboť zde tráví převážnou většinu dne a rozvíjejí mezilidské vztahy.

K námitce žalobce ohledně provozování kamerového systému Internet Mall a.s. uvedl, že se jedná o zcela odlišnou činnost spočívající v prodeji zboží, v režimu výskytu zaměstnanců a zákazníků ve sledovaných prostorách.

O rozkladu žalobce, podaném dne 6.3.2013, v němž argumentoval obdobně jako v žalobě, rozhodl žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím. Rozhodnutí bylo odůvodněno tak, že se žalovaný plně ztotožnil s právním posouzením věci správním orgánem I. stupně, který provedl test proporcionality, kdy na jedné straně poměřoval zájmy žalobce, tj. ochrana jeho majetku a života a zdraví zaměstnanců a cestujících, a na druhé straně právo zaměstnanců na ochranu jejich soukromí na pracovišti. Žalovaný souhlasil se závěrem správního orgánu I. stupně, že kamera monitorující řidiče a stewarda a jejich bezprostřední okolí je nedůvodným a nepřiměřeným zásahem do jejich soukromí, proto nelze ve věci aplikovat § 5 odst. 2 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů. V dané věci totiž lze naplnění účelu dosáhnout jinými, méně významnými prostředky. Poukázal na to, že žalobce ve svém vyjádření ze dne 7.9.2012 uvedl, že si na chování řidičů, kteří ohrožují bezpečnost cestujících či ostatních účastníků silničního provozu stěžují cestující i řidiči jiných vozidel. Dovodil tak, že jednání řidiče má řadu svědků. Navíc pokud řidič se plně nevěnuje řízení a např. vybočí z jízdního pruhu, nedá znamení o změně směru jízdy, lze zjistit i z ostatních čtyř kamer již na autobusech žalobce zaregistrovaných a nainstalovaných po jeho stranách a v přední části. Dále lze uplatnit i jiné preventivní prostředky např. provádění namátkových kontrol, o nichž budou řidiči předem sice informováni, ale nebudou dopředu vědět, zda mezi jejich cestujícími

není „kontrolor“ přítomen. „Kontroloři“ by jednání posádky sledovali, čímž by plnili obdobnou preventivní funkci jako kamery v režimu „on-line“. Kontrola prováděná jiným zaměstnancem není považována za nepřiměřený zásah do soukromí posádky, jelikož kontrolující zaměstnanec nepořizuje záznam z kontroly, jež by mohl být dále využíván či zneužit.

Konstatoval, že podmínka stanovená § 5 odst. 2 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů nebyla v dané věci splněna, neboť žalobce hodlal monitorovat posádku po většinu jejich pracovní doby. Přestože jejich pracovní doba zahrnuje také stání ve stanicích, tankování a údržbu autobusu, zdůraznil, že již z povahy povolání řidiče dálkové autobusové dopravy je zřejmé, že většinu své pracovní doby pobývá na sedadle řidiče, tedy v místě, kde by měl být monitorován. Možnost řidiče uchýlit se mimo záběr kamery jsou velmi malé, neboť i v případech stání ve stanicích a při tankování se ocitá v záběru kamer monitorujících prostor vně autobusu, což by celkovou dobu, po kterou by měl řidič možnost trávit čas mimo záběr kamer v pracovní době, značně omezuje.

Poukázal na souladná rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, a to ve věci P.G. a J.H. proti Spojenému království a ve věci Rotaru proti Rumunsku, v nichž soud dospěl k závěru, že zásahem do soukromí se rozumí i situace, kdy data o osobě budou systematicky či nepřetržitě uchováována. Přičemž sledování zaměstnance po většinu jeho pracovní doby, míru zásahu do jeho soukromí znásobuje.

Nesouhlasil s názorem žalobce, že povolání řidiče autobusu je činnost mimořádně nebezpečná, spadající pod § 316 odst. 3 zákoníku práce. Naopak uvedl, že povolání řidiče autobusu považuje za vcelku běžnou činnost, která není ze své povahy nebezpečná, proto nespátňuje důvod nepřiměřeným způsobem zasahovat zaměstnancům do jejich soukromí. Navíc poukázal na možnost žalobce provádět u zaměstnanců, zda nejsou pod vlivem návykových látek, zda dodržují předepsanou rychlost či povinné přestávky i bez kamerového systému. Jako příklad činnosti mimořádně nebezpečné uvedl činnost spojenou s nakládáním s vysoce nebezpečnými chemikáliemi, kdy jsou zaměstnanci každý den vystaveni vysokému riziku ohrožení zdraví a života a vyhodnocování kamerových záznamů může pomoci pracovní postupy upravit tak, aby byla rizikovost jejich práce minimální. Taktéž se jedná o místa, kde dochází k nakládání s vysokými finančními částkami, např. v bankách, kdy kamerový systém pak slouží především k ochraně zaměstnanců, jelikož zde existuje velké riziko přepadení. Zdůraznil tak, že tyto kamery neslouží pouze k ochraně majetku zaměstnavatelů a ke kontrole zaměstnanců, nýbrž především k ochraně zaměstnanců.

Ohledně rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 16.8.2012 sp.zn. 21 Cdo 1771/2011 uvedl, že jej na daný případ nelze aplikovat, jelikož se týká kontroly dodržování zákazu využívání výrobních a pracovních prostředků zaměstnavatele pro osobní potřebu zaměstnance a navíc žalobcem zvolený způsob monitorování zaměstnanců není přiměřený.

Nesouhlasil ani s poukazem žalobce na společnost Internet Mall, a.s., které mělo být správními orgány zaregistrováno ve stejném případě monitorování kamerovým systémem svých zaměstnanců. Žalovaný upozornil na to, že registrace zpracování údajů dle § 16 zákona o ochraně osobních údajů je pouze jejich evidencí, kdy není ověřována pravdivost skutečností tvrzených správcem osobních údajů. Zdůraznil, že každé zpracování je třeba hodnotit individuálně jako celek, proto nelze na základě dílčích informací srovnávat dva různé kamerové systémy

Z kopie Vnitřního přepisu ke kamerovému systému společnosti Internet Mall, a.s. ze dne 14.9.2009 vyplývá, že kamerový systém je umístěn v jejich provozovnách z důvodu

zvláštní povahy společnosti, spočívající v práci s penězi a zbožím za účelem ochrany majetku společnosti před krádeží a zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci zaměstnanců.

Soudem zjištěný skutkový stav nebyl mezi účastníky sporný.

Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadená rozhodnutí, jakož i řízení, která jeho vydání předcházela, a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, „dále jen „s.ř.s.“).

Žaloba není důvodná.

Při posouzení věci soud vyšel z následující právní úpravy:

Podle § 5 odst. 2 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů správce může zpracovávat osobní údaje pouze se souhlasem subjektu údajů. Bez tohoto souhlasu je může zpracovávat, pokud je to nezbytné pro ochranu práv a právem chráněných zájmů správce, příjemce nebo jiné dotčené osoby; takové zpracování osobních údajů však nesmí být v rozporu s právem subjektu údajů na ochranu jeho soukromého a osobního života.

Podle § 10 zákona o ochraně osobních údajů při zpracování osobních údajů správce a zpracovatel dbá, aby subjekt údajů neutrpěl újmu na svých právech, zejména na právu na zachování lidské důstojnosti, a také dbá na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a osobního života subjektu údajů.

Podle § 316 odst. 2 zákoníku práce zaměstnavatel nesmí bez závažného důvodu spočívajícího ve zvláštní povaze činnosti zaměstnavatele narušovat soukromí zaměstnance na pracovištích a ve společných prostorách zaměstnavatele tím, že podrobuje zaměstnance otevřenému nebo skrytému sledování, odposlechu a záznamu jeho telefonických hovorů, kontrole elektronické pošty nebo kontrole listovních zásilek adresovaných zaměstnanci.

Podstatou sporu v dané věci je posouzení nezákonnosti žalobou napadeného rozhodnutí pro nesprávné právní posouzení § 5 odst. 2 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů ve spojení s § 316 odst. 2 zákoníku práce, neboť žalobce byl přesvědčen, že jím navržený způsob zpracovávání osobních údajů, instalací jedné stacionární kamery uvnitř přední části autobusu, zabírající jeho zaměstnance, řidiče a stewarda, spadá pod výše uvedené zákonné výjimky.

Soud nejprve k provozování kamerového systému z hlediska zákona o ochraně osobních údajů uvádí, že zpracování osobních údajů provozováním tohoto systému je přípustné toliko na základě zákonného zmocnění, souhlasu subjektu údajů nebo na základě výjimky ve smyslu § 5 odst. 2 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů.

Soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25.2.2015, č.j. 1 As 113/2012 – 133, v němž bylo k výše uvedenému zákonnému ustanovení konstatováno: „*Smysl a účel § 5 odst. 2 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů lze vyvodit již z odůvodnění směrnice 95/46/ES. Podle ní jakékoli zpracování osobních údajů musí být prováděno zákonným a korektním způsobem vůči dotčeným jednotlivcům; musí se zejména týkat údajů přiměřených, podstatných a v množství úměrném účelům zpracování; že tyto účely musí být výslovné a legitimní a musí být stanoveny při sběru údajů; účely zpracování údajů následujícího po jejich sběru nesmějí být neslučitelné s původně stanovenými účely (bod 28 odůvodnění směrnice). Zpracování osobních údajů musí být, aby bylo zákonné, také prováděno se souhlasem subjektu údajů, ledaže je takové zpracování nezbytné pro výkon*

právního zájmu fyzické či právnické osoby za podmínky, že zájmy nebo práva a svobody subjektu údajů nejsou převažující (bod 30 odůvodnění směrnice). Je tedy třeba spravedlivě zhodnotit každou konkrétní situaci, která se týká zpracování osobních údajů, a to tak, aby byla zachována spravedlivá rovnováha mezi jednotlivými základními právy.“

Dále soud poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28.6.2013 č.j. 5 As 1/2022 – 156, zejména na jeho třetí právní větu, v níž bylo k výjimce v případě zpracování osobních údajů kamerovým systémem v § 5 odst. 2 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů uvedeno následující: *„Má-li být připuštěn kamerový systém, jakožto prostředek k dosažení určitého účelu – v daném případě ochrana bezpečnosti osob a majetku vlastníka objektu a hotelových hostů, kontrola vstupů do objektu a prevence proti vandalismu - je třeba posoudit zejména to, zda tento zasahuje do základních práv a svobod, zda v tom kterém případě dané základní právo a svoboda převáží nad ochranou soukromí, zda tento prostředek je jediný možný a nejvhodnější pro ochranu daného zájmu, resp. zda neexistuje jiný prostředek, který by daného účelu byl rovněž schopen dosáhnout, a to buď bez zásahu do základního práva na soukromí nebo s menší mírou, jakož i míru proporcionality, tedy zda porušení hodnoty, do které tento prostředek zasahuje – zde do práva na soukromí, resp. lidské důstojnosti a svobody, je přiměřený, resp. zasluhuje menší míru ochrany než hodnota, která má být ochráněna – ochrana osob a majetku.“* V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud taktéž formuloval kumulativně stanovené podmínky, které musí být splněny, aby výjimku dle výše uvedeného zákonného ustanovení bylo možno použít, a to: *„1) zpracovávání osobních údajů musí být nezbytné pro ochranu práv a právem chráněných zájmů správce, příjemce nebo jiné dotčené osoby a 2) takové zpracování osobních údajů nesmí být v rozporu s právem subjektu údajů na ochranu jeho soukromého a osobního života.“* Dále k instalaci kamerového systému Nejvyšší správní soud zdůraznil, že: *„instalaci kamerových systémů, s ohledem na jejich povahu a zásah do osobní integrity osob, je možné přistoupit až tehdy, pokud už veškeré méně invazivní prostředky selhaly anebo by nebyly schopny naplnit vytyčený účel, který je sledován. Je zcela nepochybné, že kamerový systém ve srovnání s jinými prostředky (např. personálními, mechanickými), které mohou dosáhnout naplnění účelů žadatelem sledovanými, zasahuje základní lidská práva, a to právo na soukromí a na soukromý rodinný život, která jsou garantována čl. 10 Listiny základních práv a svobod a v článku 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, a tudíž i do lidské důstojnosti, z které tato práva vyplývají.“*

Z odůvodnění obou žalobou napadených rozhodnutí je zřejmé, že správní orgány v posuzované věci postupovaly při právním posouzení žalobcem navrženého způsobu zpracovávání osobních údajů dle § 5 odst. 2 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů zcela v intencích výše uvedené ustálené judikatury správních soudů. Jelikož v dané věci subjekty osobních údajů, které měly být kamerovým systémem monitorovány, byly zaměstnanci žalobce, a to řidič autobusu a steward, správní orgány správně věc posoudily taktéž s ohledem na § 316 odst. 2 zákoníku práce. Soud zcela přisvědčuje správním orgánům, že v případě zaměstnavatele – žalobce, jež provozuje autobusovou dopravu nelze hovořit o zvláštní povaze tohoto provozu, neboť se nejedná ve své podstatě o činnost nebezpečnou. Soud považuje za zcela přiléhavé také správními orgány, zejména žalovaným, uvedené příklady činností mimořádně nebezpečných jako nakládání s vysoce nebezpečnými chemikáliemi či s vysokými finančními částkami. Taktéž soud shodně se žalovaným zdůrazňuje skutečnost, že kamerový systém neslouží zaměstnavatelům pouze k ochraně majetku a kontrole zaměstnanců, nýbrž především k ochraně zaměstnanců.

Správní orgány rovněž porovnávaly žalobcem uvedený účel zpracování osobních údajů prostřednictvím záznamu z kamerového systému, a to ochranu majetku, zdraví zaměstnanců, zvýšení bezpečnosti cestujících a přepravy, použití záznamů jako důkazního

materiálu při dopravních nehodách a při řešení stížností cestujících dle zásady přiměřenosti. Ze zásady přiměřenosti využívání kamerového sledování zásadně vyplývá jeho podpůrné využití pro zpracování osobních údajů, tj. kamerové systémy lze využít pouze, pokud se jiná opatření směřující k prevenci, ochraně anebo zabezpečení nevyžadující pořizování obrazových záznamů, ukáží být nedostatečnými či nepoužitelnými. Správní orgány zcela správně poukázaly na jiné, zcela dostatečné a použitelné možnosti žalobce, jimiž lze zajistit žalobcem sledovaný účel zpracování osobních údajů, a to například prováděním kontrol u zaměstnanců, zda nejsou pod vlivem návykových látek, zda dodržují předepsanou rychlost či povinné přestávky. Dále správní orgán I. stupně ohledně telefonování či zaslání SMS zpráv řidičem za jízdy poukázal na využití svědeckých výpovědí cestujících v autobusu. Při dopravních nehodách lze k důkazu použít materiál z již nainstalovaných kamer umístěných po stranách autobusu, před autobusem a taktéž svědectví cestujících. Soud shodně se správními orgány má za to, že naplnění dalších žalobcem vymezených účelů zpracování osobních údajů nepřetržitým monitorováním prostoru kabiny řidiče je fakticky nemožné, když jím nelze přispět k ochraně zdraví zaměstnanců či zvýšení bezpečnosti cestujících, jelikož sám o sobě žádnému závadnému jednání nezabrání. Pokud žalobce tento názor správních orgánů sporoval s poukazem na preventivní funkci monitoringu, soud přitakává žalobci v tom, že některé osoby zajisté lze kamerovým systémem odradit od porušování předpisů. Soud však považuje za důležité zopakovat názor žalovaného, že u některých osob by se vlivem neustálého snímání kamerami mohl vytvořit tak velký a nevladatelný stres, který by pak byl ve svém důsledku kontraproduktivní, neboť by mohl vést ke zcela opačnému, než žalobcem zamýšlenému účelu ochrany majetku, zdraví, životů osob a bezpečnosti silničního provozu. Soud pokládá za přijatelnou formu monitoringu správními orgány navržené snímání prostoru kabiny řidiče pouze po dobu, kdy v něm dochází k nakládání s finanční hotovostí. Případně, jak žalovaný uvedl ve vyjádření k žalobě, monitorování daného prostoru po dobu nepřítomnosti posádky a dále řádně poučit zaměstnance, aby neponechávali cennosti bez dozoru.

Soud se rovněž zcela ztotožnil s testem proporcionality provedeným správními orgány, které na jedné straně poměřovaly zájmy žalobce, tj. ochranu jeho majetku a života a zdraví zaměstnanců a cestujících, a na druhé straně právo zaměstnanců na ochranu jejich soukromí na pracovišti. Přičemž dospěly k jednoznačnému a logickému závěru, že kamera monitorující řidiče a stewarda a jejich bezprostřední okolí je nedůvodným a nepřiměřeným zásahem do soukromí dotčených zaměstnanců. Soud shodně se správními orgány upřednostňuje zájem na ochraně soukromí zaměstnanců, jakožto jednoho ze základních lidských práv, před zájmem na ochraně majetku zaměstnavatele. Navíc za situace, kdy zaměstnanci žalobce jsou po celou dobu jízdy pod nepřetržitým dohledem cestujících, dále vzhledem ke čtyřem již nainstalovaným kamerám na autobuse, které snímají jeho bezprostřední okolí, lze zjistit skutečnosti rozhodné k dopravním nehodám či způsobu jízdy řidiče. Taktéž se soudu jeví i žalovaným navržené preventivní prostředky formou využití kontrolorů při namátkových kontrolách v autobusech, jako vhodné prostředky bez nepřiměřeného zásahu do soukromí zaměstnanců. Naopak soud nesdílí námitku žalobce, že sledování prostoru kabiny řidiče cestujícími je nespolehlivé, nesystematické a reálně neuskutečnitelné. Jednak soud upozorňuje, že kamerovým systémem měl být pořizován toliko obrazový záznam, avšak cestující vnímají situaci v autobuse nejen po vizuální stránce, ale rovněž tak i po stránce zvukové, emoční atd. Samozřejmě, že svědci vnímají vnější realitu subjektivně, přesto nelze hodnotu jejich výpovědi bez dalšího bagatelizovat jako *a priori* nevěrohodnou. Když ani v rámci jiných řízení správních či soudních nelze vycházet pouze z jednoho izolovaného důkazního materiálu, byť by se jednalo o kamerový záznam, ale vždy se musí věc prošetřit v celé šíři, tj. nejen provedením důkazu přehráním kamerového záznamu, ale taktéž účastnickými a svědeckými výslechy. Soud podotýká, že pokud by měl steward uzavřenu dohodu o odpovědnosti za schodek na svěřených hodnotách dle § 252 a

násl. zákoníku práce, tak se v rámci presumpce zavinění předpokládá, že schodek zavinil a zaměstnavatel má právo po zaměstnanci, jemuž by se nepodařilo zprostit se této odpovědnosti, požadovat bez dalšího náhradu škody.

Soud nesdílí ani žalobcovu námitku, že posádka autobusu by nebyla kamerami monitorována po většinu jejich pracovní doby. Naopak soud shodně se správními orgány má za to, že by se tak dělo po převážnou část jejich pracovní doby, když řidič je povinen sedět na místě pro řidiče po celou dobu jízdy, pokud pobývá ve stanicích či tankuje, správní orgány správně poukázaly na jeho snímání dalšími kamerami již na autobuse nainstalovanými. Taktéž steward by se po většinu pracovní doby nacházel v místě snímaném kamerou, když jeho „pochůzky“ po palubě autobusu jsou jednorázové a krátkodobé. Žalobce v žalobě nově poukázal na možnost odpočinku posádky v nemonitorovaném prostoru nádraží Praha – Florenc, k tomu správně žalovaný uvedl, že se jedná o prostor, kde nedochází ze strany zaměstnanců k výkonu práce.

K žalobcově poukazu na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16.8.2012, sp. zn. 21 Cdo 1771/2011 soud shodně se žalovaným uvádí, že v této věci není přílehlavým. Rozhodnutí totiž pojednávalo o možnosti užívání komunikačních prostředků ve vlastnictví zaměstnavatele k soukromým účelům zaměstnance dle § 316 zákoníku práce. Nejvyšší soud v něm rovněž konstatoval, že kontrola zákazu užívání dotčených komunikačních prostředků nemůže být vykonávána libovolně, nýbrž "přiměřeným způsobem" a musí být při ní šetřena základní práva zaměstnance. Jak již uvedeno výše, v dané věci se nejednalo o nakládání s pracovními prostředky žalobce pro osobní potřebu zaměstnanců a dále se soud shodně se správními orgány domnívá, že sledování zaměstnanců stacionární kamerou, není přiměřený způsob žalobcem zvolené kontroly.

Soud tedy shrnuje, že se zcela ztotožnil s právním posouzením věci správními orgány, neboť žalobcem navržený způsob zpracovávání osobních údajů nesplňuje zákonem stanovené podmínky v § 5 odst. 2 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů. Jednak výše uvedené zpracovávání osobních údajů nebylo nezbytné pro ochranu práv a právem chráněných zájmů žalobce a zpracování osobních údajů by bylo v rozporu s právem subjektu údajů na ochranu jeho soukromého a osobního života. Žalobci samozřejmě svědčí právo kontrolovat dodržování pracovně právních povinností svých zaměstnanců, musí však tak činit v mezích právním řádem stanovených možností.

Dále se soud neztotožnil ani s poslední žalobcem uplatněnou námitkou porušení zásady legitimního očekávání tím, že správní orgány rozhodly v obdobné věci společnosti Internet Mall, a.s. jinak než u žalobce. Jak z kopie Vnitřního přepisu ke kamerovému systému společnosti Internet Mall, a.s. ze dne 14.9.2009 vyplývá, společnost měla kamerový systém umístěn z důvodu práce s penězi a zbožím za účelem ochrany majetku společnosti před krádeží a zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci zaměstnanců. Soud tak posoudil odůvodnění správních orgánů, že nedošlo k porušení zásady legitimního očekávání, jelikož společnost Internet Mall, a.s. vykonávala zcela odlišnou činnost než žalobce, která spočívala v prodeji zboží a výskytu zaměstnanců a zákazníků ve sledovaných prostorách, jako zcela přílehlavé.

Soud na tomto místě uvádí, že odůvodnění rozhodnutí správních orgánů obou stupňů jsou velmi pečlivá, určitá a logická, správní orgány se v nich vypořádaly s veškerými žalobcem uplatněnými námitkami, proto na ně soud v dalším pro stručnost odkazuje.

Lze tak uzavřít, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem a ustálenou judikaturou soudů, soud tedy nedůvodnou žalobu podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s.ř.s., neboť žalobce nebyl ve věci samé úspěšný, úspěšnému žalovanému však prokazatelné náklady řízení nad rámec běžných činností správního úřadu nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí l z e podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 18. října 2016

JUDr. Eva P e c h o v á, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Sylvie Kosková